

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 624/2565

อัยการสูงสุด โจทก์ นาย อ. กับพวก จำเลย

ย่อ / หลักกฎหมาย

ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ว่าด้วยการไต่สวนข้อเท็จจริง พ.ศ. 2555 ที่ใช้อยู่ขณะเกิดเหตุ กำหนดวิธีการแจ้งข้อกล่าวหาแก่ผู้ถูกกล่าวหาไว้หลายวิธี โดยข้อ 37 วรรคหนึ่งกำหนดว่า "เมื่อองค์คณะอนุกรรมการไต่สวนเห็นว่า จากทางไต่สวนข้อเท็จจริงมีพยานหลักฐานพอที่จะสนับสนุนข้อกล่าวหาว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำการอันมีมูลความผิด ให้คณะอนุกรรมการไต่สวนมีหนังสือเรียกผู้ถูกกล่าวหามาพบและแจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ..." วรรคสองกำหนดว่า "ในการแจ้งข้อกล่าวหาตามวรรคหนึ่ง ให้คณะอนุกรรมการไต่สวนจัดทำเป็นบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหา ระบุงการกระทำและพฤติการณ์ทั้งหลายที่อ้างว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิด ข้อเท็จจริงและรายละเอียด... ที่เกี่ยวข้องด้วยพอสมควรเท่าที่จะทำให้ผู้ถูกกล่าวหาเข้าใจข้อกล่าวหาได้ดี... โดยให้ผู้ถูกกล่าวหาลงลายมือชื่อรับทราบการแจ้งข้อกล่าวหาไว้เป็นหลักฐานด้วย" ข้อ 38 วรรคหนึ่งกำหนดว่า "ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่มารับทราบข้อกล่าวหาตามกำหนดนัดหรือปรากฏว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้รับหนังสือตามข้อ 37 ให้คณะอนุกรรมการไต่สวนส่งบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาไปให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ ณ ที่อยู่ของผู้ถูกกล่าวหาซึ่งปรากฏตามหลักฐานของทางราชการหรือตามหลักฐานที่ปรากฏจากการไต่สวนข้อเท็จจริง..." วรรคสองกำหนดว่า "ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่มารับทราบข้อกล่าวหาหรือไม่ได้รับหนังสือแจ้งให้มารับทราบข้อกล่าวหาตามวรรคหนึ่ง ให้มีการปิดประกาศหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาได้รับทราบข้อกล่าวหาไว้โดยเปิดเผยยังที่ทำการสำนักงาน ป.ป.ช. และภูมิลำเนาของผู้ถูกกล่าวหา..." ลักษณะการแจ้งข้อกล่าวหาตามระเบียบดังกล่าวพอจำแนกตามวัตถุประสงค์ได้เป็น 2 ลักษณะ กล่าวคือ การมีหนังสือแจ้งข้อกล่าวหาตามข้อ 37 วรรคหนึ่ง ซึ่งปกติต้องส่งไปยังภูมิลำเนาของผู้ถูกกล่าวหา การส่งบันทึกแจ้งข้อกล่าวหาโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับตามข้อ 38 วรรคหนึ่ง และการปิดประกาศหนังสือส่งบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาตามข้อ 38 วรรคสองนั้น มุ่งให้ผู้ถูกกล่าวหาได้รับทราบข้อกล่าวหาเพื่อประโยชน์ในการชี้แจงและนำสืบแก้ข้อกล่าวหา โดยแจ้งไปยังภูมิลำเนาและที่อยู่ของผู้ถูกกล่าวหาซึ่งปรากฏตามหลักฐานของทางราชการ หรือตามหลักฐานที่ปรากฏจากการไต่สวน ซึ่งเป็นสถานที่อยู่สำคัญที่ผู้ถูกกล่าวหาน่าจะได้รับหนังสือแจ้งให้มารับทราบข้อกล่าวหา ส่วนการแจ้งข้อกล่าวหาด้วยการปิดประกาศหนังสือส่งบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาซึ่งที่ทำการสำนักงาน ป.ป.ช. เป็นวิธีการที่กำหนดขึ้นเพื่อประโยชน์แก่การไต่สวนให้สามารถดำเนินการต่อไปได้ กรณีที่ไม่อาจแจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหาได้ด้วยวิธีอื่น คดีนี้มีการแจ้งข้อกล่าวหาครบทั้งสองลักษณะ สำหรับการแจ้งข้อกล่าวหาด้วยการมีหนังสือแจ้งข้อกล่าวหาตามข้อ 37 วรรคหนึ่ง การส่งบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับตามข้อ 38 วรรคหนึ่ง และการปิดประกาศหนังสือส่งบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาตามข้อ 38 วรรคสองนั้น จำเลยที่ 2 จงใจปกปิดภูมิลำเนาของตนเพื่อหลบเลี่ยงมิให้คณะอนุกรรมการไต่สวนสามารถติดตามดำเนินคดีแก่ตนได้ เจ้าของบ้านแจ้งจำน่ายชื่อจำเลยที่ 2 ออกจากทะเบียนบ้านแล้วไปเพิ่มชื่อจำเลยที่ 2 ในทะเบียนบ้านของสำนักงานทะเบียนท้องถิ่น ย่อมทำให้ภูมิลำเนาของจำเลยที่ 2 ไม่ชัดเจนเพียงพอที่จะทำให้อัยการไต่สวนสามารถมีหนังสือแจ้งข้อกล่าวหา ส่งบันทึกการ

แจ้งข้อกล่าวหาโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับหรือปิดประกาศหนังสือส่งบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาแก่จำเลยที่ 2 ได้ ถือได้ว่าการแจ้งข้อกล่าวหาด้วยวิธีอื่นไม่อาจกระทำได้ ต้องนำการแจ้งข้อกล่าวหาด้วยวิธีปิดประกาศหนังสือส่งบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาซึ่งที่ทำการสำนักงาน ป.ป.ช. ตามข้อ 38 วรรคสอง มาใช้บังคับ เมื่อการปิดประกาศดังกล่าวกระทำโดยชอบ การสอบสวนของคณะกรรมการไต่สวนจึงเป็นไปโดยชอบ โจทก์ย่อมมีอำนาจฟ้อง

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องและแก้ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 83, 90, 147, 157 ให้จำเลยทั้งสองร่วมกันคืนเงิน 600,000 บาท ที่ยังไม่ได้คืนให้แก่ผู้เสียหาย และนับโทษจำคุกจำเลยที่ 1 ต่อจากโทษจำคุกในคดีอาญาหมายเลขแดงที่ อ.887/2560 ของศาลจังหวัดสตูล จำเลยที่ 1 ให้การรับสารภาพ และรับว่าเป็นบุคคลคนเดียวกับจำเลยในคดีที่โจทก์ขอให้นับโทษต่อจำเลยที่ 2 ให้การปฏิเสธ ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยที่ 1 มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 147 (เดิม) จำคุก 5 ปี จำเลยที่ 1 ให้การรับสารภาพ เป็นประโยชน์แก่การพิจารณา มีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้กึ่งหนึ่ง ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78 คงจำคุก 2 ปี 6 เดือน ให้จำเลยที่ 1 คืนเงิน 600,000 บาท แก่ผู้เสียหาย และให้นับโทษจำคุกจำเลยที่ 1 ต่อจากโทษจำคุกในคดีอาญาหมายเลขแดงที่ อ.887/2560 ของศาลจังหวัดสตูล ยกฟ้องสำหรับจำเลยที่ 2 โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์แผนกคดีทุจริตและประพฤติมิชอบพิพากษายืน โจทก์ฎีกา โดยได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงฟังได้ในเบื้องต้นโดยคู่ความมิได้ฎีกาโต้แย้งเป็นอย่างอื่นว่า ขณะเกิดเหตุ จำเลยที่ 1 ดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรี ผู้เสียหาย ได้รับมอบหมายจากนายกเทศมนตรีตำบลผู้เสียหาย ให้มีอำนาจหน้าที่ในการส่งอนุญาต อนุมัติให้ก่อหนี้ (จัดซื้อจัดจ้าง) อนุมัติให้จ่ายเงินตามระเบียบส่งจ่ายเงินในฎีกาเงินตามงบประมาณและเงินนอกงบประมาณ รวมทั้งอนุมัติเงินยืมในวงเงินไม่จำกัดจำนวนเฉพาะส่วนสำนักปลัดเทศบาล กองคลัง กองช่าง ลงนามในเช็คร่วมกับปลัดเทศบาลหรือผู้รักษาการแทน ในหมวดเงินเดือน ค่าจ้างประจำ ค่าจ้างชั่วคราว ค่าตอบแทน ค่าสาธารณูปโภค ค่าใช้สอย ค่าวัสดุ โดยไม่จำกัดวงเงินขององค์การบริหารส่วนตำบล กรณีที่นายกเทศมนตรีตำบลผู้เสียหายไม่อยู่หรือไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้จำเลยที่ 1 เป็นผู้รักษาราชการแทน จำเลยที่ 2 ดำรงตำแหน่งปลัดเทศบาลตำบลผู้เสียหาย มีหน้าที่จัดการหรือรักษาทรัพย์สินและเงินงบประมาณของเทศบาลตามระเบียบของทางราชการ รับผิดชอบควบคุม กำกับดูแล บังคับบัญชาการปฏิบัติราชการประจำทุกส่วนงานของเทศบาล ผู้เสียหายตั้งแต่สำนักปลัดเทศบาล กองคลัง กองช่าง กองสาธารณสุขและกองการศึกษา เมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน 2553 เทศบาลตำบลผู้เสียหายประกาศใช้บังคับเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 โดยงบประมาณส่วนหนึ่งกำหนดรายจ่ายให้กองการศึกษา จัดกิจกรรมโครงการถนนอาหารฮาลาลเป็นเงิน 500,000 บาท ต่อมาประมาณต้นเดือนมกราคม 2554 จำเลยที่ 1 ใช้อำนาจในตำแหน่งสั่งให้นางซอรา หัวหน้ากองการศึกษา เทศบาลตำบลผู้เสียหายทำบันทึกเสนอขอจัดกิจกรรมโครงการถนนอาหารฮาลาล ประจำปี 2554 ในวันที่ 18 มีนาคม 2554 โดยให้กำหนดวงเงินงบประมาณรายจ่ายจัดกิจกรรม 600,000 บาท มากกว่างบประมาณรายจ่ายที่เทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีกำหนดไว้ 100,000 บาท และให้เทศบาลผู้เสียหายโอนงบประมาณรายจ่ายเกี่ยวกับการรับรอง พิธีการด้านศาสนาและประเพณี ค่าใช้จ่ายในการจัดกิจกรรมโครงการประเพณีต่าง ๆ จำนวน 100,000 บาท ไปสมทบ หลังจากนั้น

หน้า 3 / 5

ท้องถิ่นเทศบาลเมืองสตูลจำหน่ายชื่อจำเลยที่ 2 ออกจากทะเบียนเลขที่ดังกล่าวแล้วเพิ่มชื่อเข้าทะเบียนบ้านเลขที่ 41/1 ซึ่งเป็นทะเบียนบ้านกลางของสำนักงานทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลเมืองสตูล วันที่ 16 สิงหาคม 2560 คณะอนุกรรมการไต่สวนส่งบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาไปให้จำเลยที่ 2 ทราบทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับที่บ้านเลขที่ 41/1 ได้รับแจ้งว่าไม่มีผู้รับตามจำนำ วันที่ 17 และ 24 สิงหาคม 2560 คณะอนุกรรมการไต่สวนดำเนินการให้มีการปิดประกาศหนังสือแจ้งข้อกล่าวหาแก่จำเลยที่ 2 ที่สำนักงาน ป.ป.ช. และที่บ้านเลขที่ 41/1 จำเลยที่ 2 ไม่มาแก้ข้อกล่าวหา ต่อมาวันที่ 30 มีนาคม 2561 คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่า การกระทำของจำเลยทั้งสองมีมูลความผิดทางอาญา คดีสำหรับจำเลยที่ 1 โจทก์และจำเลยที่ 1 มีได้อุทธรณ์โต้แย้งเป็นอย่างอื่น จึงเป็นอันยุติไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น คงมีปัญหาตามฎีกาของโจทก์ว่า โจทก์มีอำนาจฟ้องจำเลยที่ 2 หรือไม่ เห็นว่า ตามระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติว่าด้วยการไต่สวนข้อเท็จจริง พ.ศ. 2555 ข้อ 37 และ 38 ที่ใช้อยู่ขณะเกิดเหตุ กำหนดวิธีการแจ้งข้อกล่าวหาแก่ผู้ถูกกล่าวหาไว้หลายวิธี โดยข้อ 37 วรรคหนึ่งกำหนดว่า "เมื่อองค์คณะอนุกรรมการไต่สวนเห็นว่า จากทางไต่สวนข้อเท็จจริงมีพยานหลักฐานพอที่จะสนับสนุนข้อกล่าวหาว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำการอันมีมูลความผิดให้คณะอนุกรรมการไต่สวนมีหนังสือเรียกผู้ถูกกล่าวหามาพบและแจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ..." วรรคสองกำหนดว่า "ในการแจ้งข้อกล่าวหาตามวรรคหนึ่ง ให้คณะอนุกรรมการไต่สวนจัดทำเป็นบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาระบุการกระทำและพฤติการณ์ทั้งหลายที่อ้างว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิด ข้อเท็จจริงและรายละเอียด... ที่เกี่ยวข้องด้วยพอสมควรเท่าที่จะทำให้ผู้ถูกกล่าวหาเข้าใจข้อกล่าวหาได้ดี... โดยให้ผู้ถูกกล่าวหาลงลายมือชื่อรับทราบการแจ้งข้อกล่าวหาไว้เป็นหลักฐานด้วย" ข้อ 38 วรรคหนึ่งกำหนดว่า "ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่มารับทราบข้อกล่าวหาตามกำหนดนัดหรือปรากฏว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้รับหนังสือตามข้อ 37 ให้คณะอนุกรรมการไต่สวนส่งบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาไปให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ ณ ที่อยู่ของผู้ถูกกล่าวหาซึ่งปรากฏตามหลักฐานของทางราชการหรือตามหลักฐานที่ปรากฏจากการไต่สวนข้อเท็จจริง..." วรรคสองกำหนดว่า "ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่มารับทราบข้อกล่าวหาหรือไม่ได้รับหนังสือแจ้งให้มารับทราบข้อกล่าวหาตามวรรคหนึ่ง ให้มีการปิดประกาศหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาได้รับทราบข้อกล่าวหาไว้โดยเปิดเผยยังที่ทำการสำนักงาน ป.ป.ช. และภูมิลำเนาของผู้ถูกกล่าวหา..." ลักษณะการแจ้งข้อกล่าวหาตามระเบียบดังกล่าวพอจำแนกตามวัตถุประสงค์ได้เป็น 2 ลักษณะ กล่าวคือ การมีหนังสือแจ้งข้อกล่าวหาตามข้อ 37 วรรคหนึ่ง ซึ่งปกติต้องส่งไปยังภูมิลำเนาของผู้ถูกกล่าวหา การส่งบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหา โดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับตามข้อ 38 วรรคหนึ่งและการปิดประกาศหนังสือส่งบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาตามข้อ 38 วรรคสองนั้น มุ่งให้ผู้ถูกกล่าวหาได้รับทราบข้อกล่าวหาเพื่อประโยชน์ในการชี้แจงและนำสืบแก้ข้อกล่าวหา โดยให้แจ้งไปยังภูมิลำเนาและที่อยู่ของผู้ถูกกล่าวหาซึ่งปรากฏตามหลักฐานของทางราชการหรือตามหลักฐานที่ปรากฏจากการไต่สวน ซึ่งเป็นสถานที่อยู่สำคัญที่ผู้ถูกกล่าวหาจะได้รับหนังสือแจ้งให้มารับทราบข้อกล่าวหา ส่วนการแจ้งข้อกล่าวหาด้วยการปิดประกาศหนังสือส่งบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาอยู่ที่ทำการสำนักงาน ป.ป.ช. เป็นวิธีการที่กำหนดขึ้นเพื่อประโยชน์แก่การไต่สวนให้สามารถดำเนินการต่อไปได้ กรณีที่ไม่อาจแจ้งข้อกล่าวหาแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้ด้วยวิธีอื่น คดีนี้มีการแจ้งข้อกล่าวหาครบทั้งสองลักษณะ สำหรับการแจ้งข้อกล่าวหาด้วยการมีหนังสือแจ้งข้อกล่าวหาตามข้อ 37 วรรคหนึ่ง การส่งบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับตามข้อ 38 วรรคหนึ่ง และ

การปิดประกาศหนังสือส่งบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาตามข้อ 38 วรรคสองนั้น ข้อเท็จจริงได้ความว่า ขณะจำเลยที่ 2 ไปดำรงตำแหน่งที่เทศบาลตำบลผู้เสียหาย จำเลยที่ 2 เข้าบ้านเลขที่ 134/15 เป็นที่อยู่อาศัยและย้ายชื่อตนเข้าทะเบียนบ้านเลขที่ดังกล่าว ครั้นต่อมาเมื่อจำเลยที่ 2 ได้รับคำสั่งให้ไปช่วยราชการที่เทศบาลตำบลเกาะสาหร่าย จำเลยที่ 2 ก็ได้แจ้งย้ายชื่อจากทะเบียนบ้านเลขที่ดังกล่าวไปยังตำบลดังกล่าวเช่นที่เคยปฏิบัติมา ทั้ง ๆ ที่การแจ้งย้ายชื่อน่าจะเป็นการสะดวกแก่การติดต่อกับทางราชการและผู้อื่น คงปล่อยให้ชื่อของตนอยู่ในบ้านเลขที่ดังกล่าวติดต่อกันมาเป็นเวลานานประมาณ 7 ปี จนกระทั่งวันที่ 2 สิงหาคม 2560 ก่อนที่คณะอนุกรรมการไต่สวนจะมีหนังสือแจ้งข้อกล่าวหาแก่จำเลยที่ 2 เพียง 5 วัน จึงมีการแจ้งให้สำนักงานทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลเมืองสตูลจำหน่ายชื่อจำเลยที่ 2 ออกจากทะเบียนบ้าน พฤติการณ์เช่นนี้ส่อพิรุธให้เชื่อว่า จำเลยที่ 2 จงใจปิดกั้นภูมิลาเนาของตนเพื่อหลบเลี่ยงมิให้คณะอนุกรรมการไต่สวนสามารถติดตามดำเนินคดีแก่ตนได้ ส่วนที่เจ้าของบ้านเลขที่ดังกล่าวเป็นผู้แจ้งให้สำนักงานทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลเมืองสตูลจำหน่ายชื่อจำเลยที่ 2 ออกจากทะเบียนบ้านนั้น แม้จะยังฟังได้ไม่ถนัดว่า จำเลยที่ 2 เป็นผู้ใช้ แต่เมื่อมีการจำหน่ายชื่อตนออกจากทะเบียนบ้านเลขที่ดังกล่าวแล้วไปเพิ่มในทะเบียนบ้านของสำนักงานทะเบียนท้องถิ่นย่อมทำให้ภูมิลาเนาของจำเลยที่ 2 ไม่ชัดเจนเพียงพอที่จะทำให้คณะอนุกรรมการไต่สวนสามารถมีหนังสือแจ้งข้อกล่าวหา ส่งบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับหรือปิดประกาศหนังสือส่งบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาแก่จำเลยที่ 2 ได้ กรณีจึงถือได้ว่าการแจ้งข้อกล่าวหาด้วยวิธีอื่นไม่อาจกระทำได้ ต้องนำการแจ้งข้อกล่าวหาด้วยวิธีปิดประกาศหนังสือส่งบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาอย่างที่ทำการสำนักงาน ป.ป.ช. ตามข้อ 38 วรรคสองมาใช้บังคับ เมื่อการปิดประกาศดังกล่าวกระทำโดยชอบ การสอบสวนของคณะอนุกรรมการไต่สวนจึงเป็นไปโดยชอบ โจทก์ย่อมมีอำนาจฟ้อง ที่ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์พิพากษายกฟ้องโจทก์สำหรับจำเลยที่ 2 มานั้น ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย ฎีกาของโจทก์ฟังขึ้น พิพากษาแก้เป็นว่า ให้ยกคำพิพากษาศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ในส่วนของจำเลยที่ 2 และให้ศาลชั้นต้นพิจารณาพิพากษาในส่วนของจำเลยที่ 2 ใหม่ตามรูปคดี นอกจากที่แก้ไขเป็นไปตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์

องค์คณะ

กฤตพงศ์ เอี่ยมวรเมธ · วุริ วัฒนวรลักษณ์ · ก่อพงศ์ สุวรรณจุฑะ

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/624/2565>